

ROMÁNIA ALKOTMÁNYA¹

I. cím: Általános elvek

1. szakasz – A román állam

- (1) Románia szuverén és független, egységes és oszthatatlan nemzetállam.
- (2) A román állam kormányformája a köztársaság.
- (3) Románia demokratikus és szociális jogállam, amelyben a román nép demokratikus hagyományainak és az 1989. decemberi Forradalom eszményeinek szellemében, az emberi méltóság, az állampolgárok jogai és szabadságai, az emberi személyiség szabad fejlődése, az igazságosság és a politikai pluralizmus a legfelsőbb értékeket képviselik, és garantáltak.
- (4) Az állam a hatalmak – a törvényhozás, a végrehajtás és az igazságszolgáltatás – elválasztásának és egyensúlyának elvei szerint van megszervezve, az alkotmányos demokrácia keretében.
- (5) Romániában az Alkotmánynak, a felsőbbségének, és a törvényeknek a betartása kötelező.

2. szakasz – A szuverenitás

- (1) A nemzeti szuverenitás a román nép sajátja, amely azt szabad, periodikus és tisztességes választásokon megalakult képviseleti szervein, valamint népszavazáson keresztül gyakorolja.
- (2) Egyetlen csoport vagy személy sem gyakorolhatja a szuverenitást saját nevében.

3. szakasz – A terület

- (1) Románia területe elidegeníthetetlen.
- (2) Az ország határait organikus törvény szentesíti, a nemzetközi jog elveinek és általánosan elfogadott szabályainak betartásával.
- (3) Közigazgatási szempontból, a terület községek, városok és megyék szerint van szervezve. A törvény feltételei között, egyes városokat municípiummá lehet nyilvánítani.
- (4) A román állam területére idegen népességek nem telepíthetők vagy kolonizálhatók.

1 Az Alkotmányt a 2003. évi 429. törvény módosította (a Képviselőház 2003. június 30-án, a Szenátus 2003. szeptember 1-én, az egyeztető bizottsági jelentést mindkét ház 2003. szeptember 18-án fogadta el). A módosító törvényt a 2003. október 18-19-én tartott népszavazás hagyta jóvá. A népszavazás adatai:

Választói névjegyzékben szereplő állampolgárok száma: 17 842 103 100 (100%);

– A népszavazáson résztvevők száma: 9 938 441 (55,70%)

– „Igen” szavazatok: 8 915 022 (89,70%)

– „Nem” szavazatok: 875 172 (8,81%)

– Semmis szavazatok: 148 247 (1,49%)

A népszavazás érvényességét és eredményességét az Alkotmánybíróság 2003. évi 3. határozatával igazolta (Románia Hivatalos Közlönye, 2003/758. szám). Az igazoló határozat 2003. október 29-én jelent meg a Hivatalos Közlönyben, ettől a dátumtól számít a módosítás hatályosnak. Az alkotmánymódosító törvény a 2003. évi 429. törvény számot viseli (a népszavazásra bocsátás céljából közzétéve: Románia Hivatalos Közlönye, 2003/669. szám; a népszavazás után közzétéve: Románia Hivatalos Közlönye, 2003/758. szám). Az alkotmány szövege, a 152. (az újrászámolásban 155.) szakasz értelmében újra van számozva. Az alaptörvényt, egységes szerkezetben a módosításokkal, a Hivatalos Közlöny 2003/767. száma közli. Magyar nyelven megjelent: *Románia Alkotmánya*. A bevezetőt írta Varga Attila és Veress Emőd, Önkormányzati Menedzsmentért Alapítvány, Kolozsvár, 2003.

4. szakasz – A nép egysége és az állampolgárok egyenlősége

- (1) Az állam alapja a román nép egysége és állampolgárainak szolidaritása.
- (2) Románia az összes állampolgárának közös és oszthatatlan hazája, fajtól, nemzetiségtől, etnikai eredettől, nyelvtől, vallástól, nemtől, véleménytől, politikai hovatartozástól, vagyontól vagy társadalmi származástól függetlenül.

5. szakasz – Az állampolgárság

- (1) A román állampolgárság organikus törvényben előírt feltételek között szerezhető meg, tartható meg vagy veszthető el.
- (2) A román állampolgárság nem vonható vissza azoktól, akik születésüknél fogva szereztek meg.

6. szakasz – Az identitáshoz való jog

- (1) Az állam elismeri és biztosítja a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogát az etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk megőrzéséhez, fejlesztéséhez és kifejezéséhez.
- (2) A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek identitásának megtartását, fejlesztését és kifejezését célzó állami védő intézkedéseknek meg kell felelniük a többi román állampolgárhoz viszonyítva az egyenlőség és a diszkrimináció tilalma elveinek.

7. szakasz – A külföldi románok

Az állam támogatja az ország határain kívüli románokkal való kapcsolattartást, és cselekszik az etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitásuk megőrzéséért, fejlesztéséért és kifejezéséért, tiszteletben tartva annak az államnak a törvényeit, amelynek az állampolgárai.

8. szakasz – A pluralizmus és a politikai pártok

- (1) A román társadalomban a pluralizmus az alkotmányos demokrácia feltétele és biztosítója.
- (2) A politikai pártok a törvény feltételei között alakulnak meg és folytatják tevékenységüket. Hozzájárulnak az állampolgárok politikai akaratának meghatározásához és kifejezéséhez, a nemzeti szuverenitás, a területi integritás, a jogrend és a demokrácia alapelveinek betartásával.

9. szakasz – A szakszervezetek, a munkáltatói szervezetek és a szakmai egyesületek

A szakszervezetek, a munkáltatói szervezetek és a szakmai egyesületek alapszabályzataiknak megfelelően alakulnak meg és tevékenykednek, a törvény feltételei között. Hozzájárulnak a tagjaik jogainak megvédéséhez és szakmai, gazdasági és szociális érdekeinek érvényesítéséhez.

10. szakasz – Nemzetközi kapcsolatok

Románia az összes állammal békés kapcsolatokat tart fenn és fejleszt, és ebben a keretben jó szomszédsági kapcsolatokat, a nemzetközi jog alapelveire és általánosan elfogadott többi szabályára alapozva.

11. szakasz – A nemzetközi jog és a hazai jog

- (1) A román állam kötelezi magát, hogy következetesen és jóhiszeműen teljesítse az általa részes félként aláírt szerződésekből fakadó kötelezettségeket.
- (2) A Parlament által a törvénynek megfelelően ratifikált szerződések a hazai jog részét képezik.
- (3) Amennyiben egy nemzetközi szerződés, amelyben Románia részes fél lesz, az Alkotmánnyal ellentétes rendelkezéseket tartalmaz, ratifikálása csak az Alkotmány módosítása után lehetséges.

12. szakasz – Nemzeti jelképek

- (1) Románia zászlaja háromszínű: a színek függőlegesen vannak elhelyezve, a zászlórúdtól kiindulva a következő sorrendben: kék, sárga, piros.
- (2) Románia nemzeti ünnepe december 1-je.
- (3) Románia nemzeti himnusza a „Deșteaptă-te române”.
- (4) Az ország címerét és az állam pecsétjét organikus törvény állapítja meg.

13. szakasz – A hivatalos nyelv

Romániában a román nyelv a hivatalos nyelv.

14. szakasz – A főváros

Románia fővárosa Bukarest municípium.

II. cím: Az alapvető jogok, szabadságok és kötelezettségek

I. fejezet: Közös rendelkezések

15. szakasz – A jogok egyetemessége

- (1) Az állampolgárok az Alkotmányban és más törvényekben szentesített jogokat és szabadságokat élvezik, és az ezekben előírt kötelezettségek hárulnak rájuk.
- (2) A törvény csakis a jövő tekintetében rendelkezhet, kivéve a kedvezőbb büntető vagy szabálysértési törvényt.

16. szakasz – A jogegyenlőség

- (1) Az állampolgárok kiváltságok és diszkrimináció nélkül egyenlők a törvény és a közigazgatások előtt.
- (2) Senki sem állhat a törvény fölött.
- (3) A polgári vagy katonai köztisztviségeket vagy méltóságokat, a törvény feltételei között, román állampolgársággal és az országban állandó lakhellyel rendelkező személyek tölthetik be.
- (4) Romániának az Európai Unióhoz történő csatlakozásának a feltételei között, az Unió azon állampolgárai, akik megfelelnek az organikus törvény feltételeinek, választhatnak és megválaszthatóak a helyi közigazgatás hatóságaiba.

17. szakasz – A román állampolgárok külföldön

A román állampolgárok külföldön a román állam oltalmában részesülnek és teljesíteniük kell kötelezettségeiket, az országból való távollétükkel össze nem egyeztethetők kivételével.

18. szakasz – Az idegen állampolgárok és a hontalanok

- (1) A Romániában lakó idegen állampolgárok és hontalanok az Alkotmány és más törvények által a személyek és a vagyonok tekintetében garantált általános oltalmat élvezik.
- (2) A menedékjogot a törvény feltételei között adják meg és vonják vissza, betartva a Románia által részes félként aláírt nemzetközi szerződéseket és megállapodásokat.

19. szakasz – A kiadatás és a kiutasítás

- (1) A román állampolgár nem adható ki vagy nem utasítható ki Romániából.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérően a román állampolgárok kiadathatóak, a Románia által részes félként elfogadott nemzetközi egyezmények alapján, a törvény feltételei között, és a kölcsönösség alapján.
- (3) Az idegen állampolgárok és a hontalanok csakis valamely nemzetközi megállapodás alapján vagy a kölcsönösség feltételei között adhatóak ki.
- (4) A kiutasítást vagy a kiadatást az igazságszolgáltatás határozza el.

20. szakasz – Az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi szerződések

- (1) Az állampolgárok jogaira és szabadságaira vonatkozó alkotmányos rendelkezések az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával és a Románia által részes félként aláírt paktumokkal és más szerződésekkel összefüggésben értelmezik és alkalmazzák.

- (2) A Románia által az alapvető emberi jogokra vonatkozóan részes félként aláírt paktumok és szerződések és a belső törvények közötti eltérések fennállása esetén a nemzetközi szabályozásokat kell elsőbbségben részesíteni, azon eset kivételével, amikor az Alkotmány vagy a belső törvények kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaznak.

21. szakasz – Az igazságszolgáltatáshoz való szabad hozzáférés

- (1) Bármely személy az igazságszolgáltatáshoz fordulhat jogainak, szabadságainak vagy törvényes érdekeinek a megvédéséért.
(2) E jog gyakorlását egyetlen törvény sem korlátozhatja.
(3) A feleknek joguk van a méltányos tárgyalásra és a jogviták ésszerű határidőn belül történő megoldására.
(4) A különleges igazgatási jogszolgáltatások fakultatívak és ingyenesek.

II. fejezet: Az alapvető jogok és szabadságok

22. szakasz – Az élethez és a fizikai és pszichikai integritáshoz való jog

- (1) Az élethez való jog, valamint a személy fizikai és pszichikai integritásához való jog garantálva van.
(2) Senkit sem lehet kínzásnak vagy bármiféle embertelen vagy lealacsonyító büntetésnek vagy kezelésnek alávetni.
(3) A halálbüntetés tilos.

23. szakasz – A személyi szabadság

- (1) A személyi szabadság és a személyi biztonság sérthetetlenek.
(2) Valamely személy megmozdítása, őrizetbe vétele vagy letartóztatása csakis a törvény által előírt esetekben és eljárással megengedett.
(3) Az őrizetbe vétel nem haladhatja meg a 24 órát.
(4) Az előzetes letartóztatást a bíró rendelheti el, és csak a büntetőper során.
(5) A nyomozás során az előzetes letartóztatás legtovább 30 napra rendelhető el, és legtovább 30 napos határidőkkel hosszabbítható, anélkül, hogy az összidőtartam meghaladna egy ésszerű határidőt, és nem tovább, mint 180 nap.
(6) A tárgyalási szakaszban a bírói hatóság köteles, hogy a törvény feltételei között, periodikusan, és nem több mint 60 nap múlva, az előzetes letartóztatás törvényességét és megalapozottságát ellenőrizni, és azonnal szabadlábra helyezni a vádlottat, ha az előzetes letartóztatás indítékai megszűntek, vagy a bírói hatóság megállapítja, hogy nincsenek új indítékok, amelyek a szabadságvesztés fenntartását igazolnák.
(7) A bírói hatóság előzetes letartóztatásról szóló végzései a törvényben előírt jogorvoslatoknak vannak alávetve.
(8) Az őrizetbe vettnek vagy a letartóztatottnak, az általa ismert nyelven, azonnal a tudomására kell hozni az őrizetbe vétel vagy a letartóztatás okait, vádat pedig a legrövidebb határidőn belül; a vád csakis a választott vagy a hivatalból kinevezett ügyvéd jelenlétében hozandó tudomásra.
(9) Az őrizetbe vett vagy a letartóztatott szabadlábra helyezése kötelező, ha az említett intézkedések okai megszűntek, valamint a törvény által előírt más esetekben.
(10) Az előzetes letartóztatásban levő személynek jogában áll kérni ideiglenes szabadlábra helyezését, bírósági ellenőrzés alatt vagy óvadékkal.
(11) Az elítélő bírósági határozat véglegessé válásáig a személyt ártatlannak tekintik.
(12) Bármely büntetés csakis a törvény feltételei között és alapján szabható meg és alkalmazható.
(13) A szabadságvesztéses büntetés csak büntetőjogi természetű lehet.

24. szakasz – A védelemhez való jog

- (1) A védelemhez való jog garantált.
(2) A per egész folyamán a felek választott vagy hivatalból kinevezett ügyvéd segédletére jogosultak.

25. szakasz – A mozgásszabadság

- (1) A belföldi és a külföldi mozgásszabadság garantált. E jog gyakorlásának a feltételeit törvény állapítja meg.
- (2) Minden állampolgárnak biztosította joga, hogy állandó lakhelyét vagy lakhelyét az ország bármely helységében szabadon válassza meg, kivándoroljon, valamint visszatérjen az országba.

26. szakasz – Az intim, a családi és a magánélet

- (1) A közhatalóságok tiszteletben tartják és oltalmazzák az intim, a családi és a magánéletet.
- (2) A természetes személy jogosult önmagával rendelkezni, ha nem sérti meg mások jogait és szabadságjogait, a közrendet vagy a közérkölcset.

27. szakasz – Az állandó lakhely sérthetlensége

- (1) Az állandó lakhely és a lakás sérthetetlen. Senki sem hatolhat be vagy tartózkodhat valamely személy állandó lakhelyén vagy lakásában ennek engedélye nélkül.
- (2) Az (1) bekezdés előírásaitól törvényi úton a következő esetekben el lehet térni:
  - a) letartóztatási parancs vagy bírósági határozat végrehajtásáért;
  - b) egy személy életét, testi épségét vagy javait fenyegető veszély elhárításáért;
  - c) a nemzetbiztonság vagy a közrend megvédéséért;
  - d) járvány terjedésének megelőzéséért.
- (3) A házkutatásokat a bíró rendelheti el, és azokat csakis a törvény által előírt feltételek között és formákban lehet végrehajtani.
- (4) Tilos házkutatást tartani éjszaka idején, a tettenéréses bűncselekmény kivételével.

28. szakasz – A levelezés titkossága

A levelek, a táviratok, más postai küldemények, a telefonbeszélgetések és a többi törvényes közlési eszköz titkossága sérthetetlen.

29. szakasz – A lelkiismereti szabadság

- (1) A gondolatok, a vélemények, akár csak a vallásos hitek szabadsága semmilyen formában sem korlátozható. Senki sem kényszeríthető valamely vélemény elfogadására vagy a meggyőződésével ellenkező vallásos hithez való csatlakozásra.
- (2) A lelkiismereti szabadság garantált; ezt a tolerancia és kölcsönös tisztelet szellemében kell kinyilvánítani.
- (3) A vallásfelekezetek szabadok és a saját alapszabályzataik szerint szervezendők meg, a törvény feltételei között.
- (4) A vallásfelekezetek közötti kapcsolatokban tilos a vallási gyűlöletkeltés bármely formáját, eszközt, aktusát vagy cselekményét igénybe venni.
- (5) A vallásfelekezetek autonómok az állammal szemben és ennek a támogatását élvezik, ideértve a vallásos lelkigondozás megkönnyítését a hadseregben, a kórházakban, a börtönökben, a menhelyeken és az árvaházakban.
- (6) A szülőknek vagy a gyámoknak jogukban áll a saját meggyőződésük szerint biztosítani a kiskorú gyermekek nevelését, akikért felelősek.

30. szakasz – A kifejezés szabadsága

- (1) A gondolatok, a vélemények vagy a hitvallások kifejezésének szabadsága, és bármilyen alkotások szabadsága, élő szóval, írással, képekkel, hangokkal vagy más tömegkommunikációs eszközökkel, sérthetetlen.
- (2) Tilos bármilyen cenzúra alkalmazása.
- (3) A sajtószabadsághoz hozzátartozik a sajtókiadványok szabad alapítása.
- (4) Egyetlen kiadványt sem lehet megszüntetni.
- (5) A törvény a tömegkommunikációs eszközöket finanszírozási forrásuk feltárására kötelezheti.

- (6) A kifejezés szabadsága nem sértheti meg a személy méltóságát, becsületét, magánéletét és saját arculathoz való jogát.
- (7) A törvény tiltja az ország és a nemzet gyalázását, az agressziós háborúra, a nemzeti, a faji, osztály- és vallási gyűlöletre való buzdítást, a diszkriminációra, a területi szeparatizmusra vagy a nyilvános erőszakra való uszítást, valamint a jó erkölccsel ellenkező obszcén megnyilvánulásokat.
- (8) A köztudomásra hozott információért vagy alkotásért a polgárjogi felelősség a kiadót vagy az alkotót, a szerzőt, a művészi rendezvény szervezőjét, a sokszorosító eszköz, a rádió- vagy a televízióátlomás tulajdonosát terheli, a törvény feltételei között. A sajtóvétket törvény állapítja meg.

31. szakasz – Az információhoz való jog

- (1) A személy jogát a bármely közérdekű információhoz való hozzáféréshez korlátozni nem lehet.
- (2) A közhatóságok a rájuk háruló hatáskörök szerint kötelesek biztosítani az állampolgárok tisztességes tájékoztatását a közügyekről és a személyes jellegű kérdésekről.
- (3) Az információhoz való jog nem árthat a fiatalok védelmét célzó intézkedéseknek vagy a nemzetbiztonságnak.
- (4) A közszolgálati és a magán tömegtájékoztatási eszközök kötelesek a közvélemény tisztességes tájékoztatását biztosítani.
- (5) A rádió és televízió közszolgálatok autonómak. Ezeknek a jelentős társadalmi és politikai csoportok számára garantálniuk kell az antennához való hozzáférés jogát. E szolgálatok szervezetét és a tevékenységük feletti parlamenti ellenőrzést organikus törvény szabályozza.

32. szakasz – A tanuláshoz való jog

- (1) A tanuláshoz való jog a kötelező általános iskolai oktatás, a líceumi és a szakmai oktatás, a felső oktatás, valamint más oktatási és továbbképzési formában biztosított.
- (2) Az oktatás minden fokon román nyelven folyik. A törvény feltételei között az oktatás valamely világnyelven is lebonyolítható.
- (3) Garantált a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek joga anyanyelvük tanulásához és a jog ahhoz, hogy ezen a nyelven oktathassák őket; e jogok gyakorlásának a módzatait törvénnyel állapítják meg.
- (4) Az állami oktatás a törvénynek megfelelően ingyenes. Az állam szociális tanulmányi ösztöndíjakat biztosít a hátrányos helyzetű családokból és az intézményekből származó gyermekeknek és fiataloknak, a törvény feltételei között.
- (5) Az oktatás minden fokon állami, magán és felekezeti intézményekben folyik, a törvény feltételei között.
- (6) Az egyetemi autonómia garantált.
- (7) Az állam biztosítja a vallási oktatás szabadságát, minden egyes vallásfelekezet sajátos követelményei szerint. Az állami iskolákban a vallási oktatást a törvény útján szervezik meg és garantálják.

33. szakasz – A kultúrához való hozzáférés

- (1) A kultúrához való hozzáférés, a törvény feltételei között, garantált.
- (2) A személy szabadsága, hogy szellemiségét fejlessze, és hozzáférjen a nemzeti és egyetemes kultúra értékeihez, nem korlátozható.
- (3) Az államnak biztosítani kell a szellemi identitás megőrzését, a nemzeti kultúra támogatását, a művészetek ösztönzését, a kulturális örökség védelmét és megővését, a kortárs alkotóerő fejlesztését, Románia kulturális és művészeti értékeinek népszerűsítését a világban.

34. szakasz – Az egészség oltalmazásához való jog

- (1) Az egészség oltalmazásához való jog garantált.
- (2) Az állam köteles intézkedéseket foganatosítani a higiénia és a közegészség biztosítására.
- (3) Az orvosi ellátás és a megbetegedésekkel, balesetekkel, a szüléssel és az egészség helyreállításával kapcsolatos társadalombiztosítási rendszer szervezését, az orvosi szakmáknak és a gyógyításhoz

fűződő tevékenységeknek az ellenőrzését, valamint a személy testi és szellemi épségének megvédését célzó más intézkedéseket törvény állapítja meg.

35. szakasz – Az egészséges környezethez való jog

- (1) Az állam elismeri bármely személy jogát az egészséges és ökológiailag kiegyensúlyozott környezethez.
- (2) Az állam biztosítja a jog gyakorlásának törvényes kereteit.
- (3) A természetes és jogi személyeknek kötelessége a környezet védelme és feljavítása.

36. szakasz – A szavazati jog

- (1) Az állampolgárok a választások napjáig, ezt is beleértve, betöltött 18 éves életkoruktól rendelkeznek szavazati joggal.
- (2) Nem rendelkeznek szavazati joggal a szellemi fogyatékosok vagy a tilalom alatt álló elmebetegek, valamint a végleges bírósági határozattal a választási jogaik elvesztésére ítélt személyek.

37. szakasz – A megválasztáshoz való jog

- (1) Joguk van a megválasztáshoz azoknak a választójoggal rendelkező állampolgároknak, akik eleget tesznek a 16. szakasz (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, ha nem tiltották el őket a politikai pártokba való egyesüléstől a 40. szakasz (3) bekezdése szerint.
- (2) A jelölteknek be kell tölteniük a választások napjáig, ezt is beleértve, legalább a 23 éves életkort, hogy megválaszthatóak legyenek a Képviselőházba vagy a helyi közigazgatási szervekbe, legalább a 33 éves életkort, hogy megválaszthatóak legyenek a Szenátusba és legalább a 35 éves életkort, hogy megválaszthatóak legyenek Románia Elnöke tisztségébe.

38. szakasz – Az Európai Parlamentbe történő megválasztáshoz való jog

Románia Európai Unióhoz történő csatlakozásának feltételei között, a román állampolgároknak joguk van választani, és őket megválaszthatják az Európai Parlamentbe.

39. szakasz – A gyülekezési szabadság

A gyűlések, a tüntetések, a felvonulások vagy bármely más gyülekezések szabadok és csakis békésen, bármilyen fegyver nélkül szervezhetők meg és bonyolíthatók le.

40. szakasz – Az egyesüléshez való jog

- (1) Az állampolgárok szabadon egyesülhetnek politikai pártokba, szakszervezetekbe, munkáltatói szervezetekbe és más egyesülési formákba.
- (2) Alkotmányellenesek azok a pártok vagy szervezetek, amelyek a céljaiknál vagy a tevékenységük-nél fogva, a politikai pluralizmus, a jogállam elvei vagy Románia szuverenitása, integritása, illetve függetlensége ellen szállnak síkra.
- (3) Nem lehetnek a politikai pártok tagjai az Alkotmánybíróság bírái, a Nép ügyvédjei, a magisztrátusok, a hadsereg aktív tagjai, a rendőrök és a köztisztviselőknek organikus törvénnyel megállapított más kategóriái.
- (4) A titkos jellegű egyesületek tiltottak.

41. szakasz – A munka és a munka szociális védelme

- (1) A munkához való jog nem korlátozható. A szakma, mesterség vagy foglalkozás, valamint a munkahely megválasztása szabad.
- (2) Az alkalmazottaknak joguk van a munka szociális védelméhez. Ezek az alkalmazottak biztonságára és egészségére, a nők és a fiatalok munkarendszerére, az országos bruttó minimálbér meghatározására, a heti pihenésre, a fizetett pihenőszabadságra, a rendkívüli vagy különleges körülmények között végzett munkára, valamint a törvényben meghatározott más sajátos helyzetekre vonatkoznak.

- (3) A munkanap normális időtartama átlagosan legfeljebb 8 óra.
- (4) Az egyenlő munkáért a nők a férfiakéval egyenlő fizetésben részesítik.
- (5) A kollektív munkaügyi egyezkedésekhez való jog és a kollektív megállapodások kötelező jellege garantált.

42. szakasz – A kényszermunka tilalma

- (1) A kényszermunka tilos.
- (2) Nem számít kényszermunkának:
  - a) a katonai kötelezettségek megvalósításáért, valamint az ez helyett vallási vagy lelkiismereti okokból, a törvény feltételei között, kifejtett tevékenység;
  - b) valamely elítélt személy által a fogvatartás vagy a feltételes szabaddlábba helyezés idején normális körülmények között kifejtett munka;
  - c) a természeti csapások vagy más veszély által megkövetelt, valamint a törvény által megállapított szokványos polgárjogi kötelezettségekhez tartozó kötelezettségek.

43. szakasz – A sztrájkjog

- (1) Az alkalmazottnak a szakmai, gazdasági és szociális érdekeik megvédéséért joguk van sztrájkhoz folyamodni.
- (2) E jog gyakorlásának feltételeit és korlátait, valamint a társadalom számára lényeges szolgáltatások biztosításához szükséges garanciákat törvény állapítja meg.

44. szakasz – A magántulajdonjog

- (1) A tulajdonhoz való jog, valamint az állammal szembeni követelések kielégítése garantált. E jogok tartalmát és korlátait törvény állapítja meg.
- (2) A magántulajdont, a tulajdonosoktól függetlenül, a törvény egyenlően garantálja és oltalmazza. Az idegen állampolgárok és a hontalanok csak Romániának az Európai Unióhoz történő csatlakozásának vagy más nemzetközi szerződéseknek a feltételei között, amelyekben Románia részes fél, a kölcsönösség alapján, organikus törvényben meghatározott feltételek között, valamint törvényi örökkelssel szerezhetnek földterület felett tulajdonjogot.
- (3) Senkinek a tulajdona sem sajátítható ki, csak a törvény szerint megállapított valamely közhasznú ügy esetében, igazságos és előzetes kártérítéssel.
- (4) Tilos az államosítás vagy egyes javak köztulajdonba utalásának bármely más kényszerintézkedése, a jogosultak szociális, etnikai, vallási, politikai vagy más diszkriminatív jellegű hovatartozása alapján.
- (5) A közhatóság bármely ingatlantulajdon altalaját felhasználhatja közérdekű munkálatokra, azzal a kötelezettséggel, hogy a tulajdonosnak megtérítse a talajban, az ültetvényekben vagy az építményekben okozott, valamint a hatóságnak felróható egyéb károkat.
- (6) A (3) és a (5) bekezdésben említett kártérítéseket a tulajdonossal közös megegyezéssel vagy, véleménykülönbség esetén, az igazságszolgáltatás útján kell megállapítani.
- (7) A tulajdonjog kötelez a környezetvédelemmel és a jószomszédság biztosításával kapcsolatos, valamint más feladatok teljesítésére, amelyek a törvény vagy a szokás szerint a tulajdonosra hárulnak.
- (8) A törvényes úton szerzett vagyont nem lehet elkobozni. A megszerzés törvényes jellege vélelmezett.
- (9) A valamely bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére szánt vagy használt, akár csak az ezek elkövetéséből származó javak csak a törvény feltételei között kobozhatók el.

45. szakasz – A gazdasági szabadság

A személynek gazdasági tevékenységhez, szabad kezdeményezéshez való hozzáférése, és ezeknek a törvény feltételei között való gyakorlása garantált.

46. szakasz – Az örökösödési jog

Az örökösödési jog garantált.

47. szakasz – Az életszínvonal

- (1) Az állam köteles az állampolgárok számára méltányos életszínvonalat biztosító gazdasági fejlesztési és szociális védelmi intézkedéseket fogantatosítani.
- (2) Az állampolgárok nyugdíjra, fizetett szülési szabadságra, az állami egészségügyi intézmények által nyújtott orvosi ellátásra, munkanélküli segélyre és törvény által előírt más állami vagy magán társadalombiztosítási típusokra jogosultak. Az állampolgároknak joguk van társadalombiztosítási intézkedésekhez, a törvény feltételei között.

48. szakasz – A család

- (1) A család a házastársak szabad akaratnyilvánításából létrejött házasságon, a házastársak egyenlőségén és a szülők azon jogán és kötelezettségén alapul, hogy biztosítsák a gyermekek eltartását, nevelését és oktatását.
- (2) A házasság megkötésének, felbontásának és semmisségének a feltételeit törvény határozza meg. Az egyházi házasságkötés csakis a polgári házasságkötés után celebrálható.
- (3) A házasságon kívül született gyermekek a törvény előtt a házasságból eredőkkel egyenlőek.

49. szakasz – A gyermekek és a fiatalok oltalmazása

- (1) A gyermekek és a fiatalok jogaik érvényesítésében sajátos védelmi és támogatási rendszerben részesülnek.
- (2) Az állam a gyermekek számára pótlékot és a beteg vagy a fogyatékos gyermekek gondozására segélyeket nyújt. A gyermekek és a fiatalok szociális védelmének egyéb formáit törvény állapítja meg.
- (3) Tilos a kiskorúak kizsákmányolása, olyan tevékenységekben való foglalkoztatása, amelyek rájuk egészségi, erkölcsi szempontból károsak lehetnének vagy veszélyeztethetnék az életüket, illetve a normális fejlődésüket.
- (4) A 15 éves életkoron aluli kiskorúak fizetési dolgozóként nem alkalmazhatóak.
- (5) A közhatóságok kötelesek hozzájárulni a fiataloknak az ország politikai, társadalmi, gazdasági, kulturális és sportéletében való szabad részvételéhez szükséges feltételek biztosításához.

50. szakasz – A fogyatékos személyek védelme

A fogyatékos személyek különleges védelmet élveznek. Az állam biztosítja az országos esélyegyenlőségi, fogyatékos megelőzési és kezelési politika megvalósítását, a fogyatékos személyeknek a közösségi életben való tényleges részvétele érdekében, tiszteletben tartva a szülőkre és a gyámokra háruló jogokat és kötelezettségeket.

51. szakasz – A petíciós jog

- (1) Az állampolgároknak jogukban áll, hogy csakis az aláírók nevében megfogalmazott petíciókkal a közhatóságokhoz folyamodjanak.
- (2) A törvényesen megalakított szervezetek jogosultak arra, hogy petíciókat nyújtsanak be, kizárólag az általuk képviselt közösségek nevében.
- (3) A petíciós jog gyakorlása illetékmentes.
- (4) A közhatóságok a petíciókra törvény szerint megállapított határidőn belül és feltételek között kötelesek válaszolni.

52. szakasz – A valamely közhatóság által sértett személy joga

- (1) A valamely jogában vagy törvényes érdekében közhatóság által közigazgatási aktussal vagy a kérelme törvényes határidőre való megoldásának elmulasztásával sértett személy jogosult az igényelt jog vagy törvényes érdek elismerésére, az aktus megsemmisítésére és a neki okozott kár megtérítésére.
- (2) E jog gyakorlásának feltételeit és korlátait organikus törvény állapítja meg.

- (3) Az állam anyagilag felel az igazságszolgáltatási hibákkal okozott károkért. Az állam felelősségét a törvény feltételei között állapítják meg, és ez nem hárítja el a tiszttségét rosszhiszeműen vagy súlyos gondatlansággal gyakorló magisztrátus felelősségét.

53. szakasz – Egyes jogok vagy szabadságok gyakorlásának korlátozása

- (1) Egyes jogok vagy szabadságok gyakorlása kizárólag törvénnyel korlátozható, ha ezt, az eseteknek megfelelően, a nemzetbiztonságnak, a közrendnek, a közegészségnek vagy a közérkölcseknek, az állampolgárok jogainak és szabadságjogainak a védelme; a bünyügyi eljárás lebonyolítása; valamely természeti csapás vagy valamely rendkívül súlyos katasztrófa következményeinek megelőzése megköveteli.
- (2) A korlátozást csak akkor lehet elrendelni, ha az egy demokratikus társadalomban szükséges. Az intézkedésnek arányosnak kell lennie a kiváltó helyzettel, és diszkriminációmentes módon, a jog vagy szabadság létének érintése nélkül kell alkalmazni.

III. fejezet: Az alapvető kötelezettségek

54. szakasz – Az ország iránti hűség

- (1) Az ország iránti hűség szent.
- (2) A köztisztségekkel megbízott állampolgárok, akárcsak a katonák felelősséggel tartoznak a rájuk háruló kötelezettségek hűséges teljesítéséért, és ebből a célból le kell tenniük a törvény által megkövetelt esküt.

55. szakasz – A honvédelem

- (1) Románia védelme az állampolgárok joga és kötelessége.
- (2) A katonai kötelezettségek teljesítésének feltételeit organikus törvény állapítja meg.
- (3) Az állampolgárokat 20 éves koruktól 35 éves korukig lehet besorozni, az önkéntesek kivételével, az organikus törvény feltételei között.

56. szakasz – Pénzügyi hozzájárulások

- (1) Az állampolgárok kötelesek adókkal és illetékekkel hozzájárulni a közkiadások fedezéséhez.
- (2) A törvényes adózási rendszernek biztosítania kell a pénzügyi terhek igazságos elosztását.
- (3) Tilos bármely más szolgáltatás igénylése, kivéve a törvény által rendkívüli helyzetekben megállapítottakat.

57. szakasz – A jogok és a szabadság gyakorlása

A román állampolgároknak, az idegen állampolgároknak és a hontalanoknak az alkotmányos jogukat és szabadságaikat jóhiszeműen, mások jogainak és szabadságainak megsértése nélkül kell gyakorolniuk.

IV. fejezet: A Nép Ügyvédje

58. szakasz – Kinevezés és szerep

- (1) A Nép Ügyvédjét a természetes személyek jogainak és szabadságainak megvédése céljából 5 éves időtartamra nevezik ki. A Nép Ügyvédjének a helyettesei tevékenységi területekre vannak szakosodva.
- (2) A Nép Ügyvédje és helyettesei nem tölthetnek be semmilyen más köz- vagy magántisztséget, a felsőfokú oktatásban betöltött oktatói tisztségek kivételével.
- (3) A Nép Ügyvédje intézményének a szervezetét és működését organikus törvény állapítja meg.

59. szakasz – A feladatkör gyakorlása

- (1) A Nép Ügyvédje hivatalból vagy a jogaikban és a szabadságjogaikban megsértett személyek kérésére gyakorolja feladatkörét, törvény által megállapított korlátok között.

- (2) A közhatóságok kötelesek a Nép Ügyvédje számára biztosítani a feladatköre gyakorlásához szükséges támogatást.

60. szakasz – Jelentéstétel a Parlament előtt

A Nép Ügyvédje jelentéseket terjeszt a Parlament két háza elé évente vagy ezek kérésre. A jelentések a jogalkotásra vagy más természetű intézkedésekre vonatkozó ajánlásokat tartalmazhatnak az állampolgári jogok és szabadságok megvédésének céljából.

III. cím: A közhatóságok

I. fejezet: A Parlament

1. cikk: Szervezet és működés

61. szakasz – A szerep és az összetétel

- (1) A Parlament a román nép legfelső képviseleti szerve és az ország egyetlen törvényhozó hatósága.
(2) A Parlament a Képviselőházból és a Szenátusból áll.

62. szakasz – A házak megválasztása

- (1) A Képviselőházat és a Szenátust általános, egyenlő, közvetlen, titkos és szabadon kifejezett szavazattal választják meg, a választási törvény szerint.
(2) A nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok azon szervezetei, amelyek a választásokon nem kapják meg a parlamenti képviseletükhöz szükséges szavazatszámot, egy-egy képviselői helyre jogosultak, a választási törvény feltételei között. A valamely nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárokat csak egyetlen szervezet képviselheti.
(3) A képviselők és a szenátorok számát a választási törvény az ország lakosságához viszonyítva alapítja meg.

63. szakasz – A mandátum időtartama

- (1) A Képviselőházat és a Szenátust 4 éves időtartamú mandátumra választják meg, amely a jog szerint meghosszabbítódik a mozgósítási, háborús, ostrom vagy rendkívüli állapotban, ezek megszűnéséig.
(2) A képviselőházi és a szenátusi választásokat a mandátum lejártától vagy a parlament feloszlásától számított legfeljebb 3 hónapon belül le kell bonyolítani.
(3) Az újonnan megválasztott parlamentnek, Románia Elnöke összehívására, a választásoktól számított legfeljebb 20 napon belül össze kell ülnie.
(4) A házak mandátuma az új parlament törvényes összeüléséig meghosszabbítódik. Ebben az időszakban nem lehet felülvizsgálni az Alkotmányt, és nem lehet elfogadni, módosítani vagy hatályon kívül helyezni organikus törvényeket.
(5) Az előző Parlament napirendjén szereplő törvénytervezetek és törvényjavaslatok az új Parlamentben folytatják az eljárást.

64. szakasz – A belső szervezés

- (1) Minden egyes ház szervezését és működését saját szabállyal kell megállapítani. A házak pénzügyi forrásait az általuk jóváhagyott költségvetésekben kell előirányozni.
(2) Mindegyik ház állandó bürot választ magának. A Képviselőház és a Szenátus elnökét a házak mandátumának időtartamára választják meg. Az állandó büro többi tagját az ülészakok elején választják meg. Az állandó bürok tagjai visszahívhatók a mandátum lejárta előtt.
(3) A képviselők és a szenátorok, az egyes házak szabályzatai szerint, parlamenti frakciókba szerveződhetnek.

- (4) Mindegyik ház állandó bizottságokat hoz létre és vizsgálóbizottságokat vagy más különleges bizottságokat alakíthat. A házak együttes bizottságokat hozhatnak létre.
- (5) Az állandó bürokat és a parlamenti bizottságokat az egyes házak politikai összetétele szerint hozzák létre.

65. szakasz – A házak ülései

- (1) A Képviselőház és a Szenátus külön üléseken fejt ki tevékenységét.
- (2) A kamarák együttes üléseken is tevékenykednek, a képviselők és a szenátorok többségének a szavazatával elfogadott szabályzat szerint, a következő esetekben:
  - a) Románia Elnöke üzenetének a fogadása;
  - b) az állami költségvetésnek és állami társadalombiztosítási költségvetésnek a jóváhagyása;
  - c) az általános vagy részleges mozgósítás kihirdetése;
  - d) a hadiállapot kihirdetése;
  - e) a katonai viszályok felfüggesztése vagy beszüntetése;
  - f) az ország nemzetvédelmi stratégiájának a jóváhagyása;
  - g) a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács jelentésének a vizsgálata;
  - h) a hírszerző szolgálatok igazgatóinak a kinevezése, Románia Elnökének javaslatára, és e szolgálatok tevékenysége feletti ellenőrzés gyakorlása;
  - i) a Nép Ügyvédjének a kinevezése;
  - j) a képviselők és szenátorok jogállásának megállapítása, a díjazásaik és más jogaik megállapítása;
  - k) más olyan feladatok teljesítése, amelyeket az Alkotmány vagy a szabályzat szerint együttes üléseken gyakorolnak.

66. szakasz – Ülésszakok

- (1) A Képviselőház és a Szenátus évente két rendes ülészakra ül össze. Az első ülészak február hónapban kezdődik, és nem tarthat tovább június hónap végénél. A második ülészak szeptember hónapban kezdődik, és nem tarthat tovább december hónap végénél.
- (2) A Képviselőház és a Szenátus Románia Elnökének, az egyes házak állandó bürojának vagy a képviselők, illetve a szenátorok legalább egyharmadának a kérésére rendkívüli ülészakra is összeül.
- (3) A házakat az elnökeik hívják össze.

67. szakasz – A jogi aktusok és a törvényes döntésképeség

A Képviselőház és a Szenátus tagjai többségének a jelenlétében törvényt, határozatokat és indítványokat fogad el.

68. szakasz – Az ülések nyilvános jellege

- (1) A két ház ülései nyilvánosak.
- (2) A házak elhatározhatják, hogy egyes ülések titkosak legyenek.

2. cikk: A képviselők és szenátorok jogállása

69. szakasz – A képviseleti mandátum

- (1) Mandátumuk gyakorlása során a képviselők és a szenátorok a nép szolgálatában állnak.
- (2) Bármely imperatív mandátum semmis.

70. szakasz – A képviselők és a szenátorok mandátuma

- (1) A képviselők és a szenátorok az illető házak törvényes összeülésének időpontjától gyakorolják mandátumaikat, ezek igazolásának és az eskütételnek a feltételével. Az esküt organikus törvény állapítja meg.
- (2) A képviselői vagy a szenatori minőség megszűnik az újonnan megválasztott házak törvényes összeülésének időpontjában vagy lemondás, a választójogok elvesztése, összeférhetetlenség vagy elhalálozás esetén.

71. szakasz – Összeférhetlenségek

- (1) Senki sem lehet egy időben képviselő és szenátor.
- (2) A képviselői vagy a szenátori minőség összeegyeztethetetlen bármely hatósági köztiszttség gyakorlásával, a kormánytagság kivételével.
- (3) Más összeférhetlenségek organikus törvény állapít meg.

72. szakasz – A parlamenti mentelmi jog

- (1) A képviselők és a szenátorok nem vonhatók jogi felelősségre a mandátumuk gyakorlásában leadott szavazataikért vagy kifejezett politikai véleményeikért.
- (2) A képviselők és a szenátorok ellen nyomozás folytatható és büntetőjogi bírászkodás elé küldhetőek olyan cselekményekért, amelyeknek nincs közük a mandátumuk gyakorlásában leadott szavazataikhoz vagy kifejezett politikai véleményeikhez, de nem vethetőek alá motozásnak, nem vehetőek őrizetbe vagy nem tartóztathatóak le anélkül, hogy az érintett meghallgatását követően az a ház, amelynek a tagja, jóváhagyását adta volna. A nyomozást és a büntetőjogi bírászkodás elő való küldést csak a Legfőbb Semmítő- és Ítélszék melletti Ügyészség rendelheti el. Az ítélezési illetékesség a Legfőbb Semmítő- és Ítélszéké.
- (3) A képviselők vagy a szenátorok tettenéreses bűncselekmény esetén őrizetbe vehetőek és alávethetőek a motozásnak. Az igazságügyi miniszternek az őrizetbe vételről és a motozásról késelem nélkül értesítenie kell az illető ház elnökét. Ha az így értesített ház megállapítja, hogy nincs ok az őrizetbe vételre, azonnal el kell rendelnie az említett intézkedések visszavonását.

3. cikk: A törvényhozás

73. szakasz – Törvénykategóriák

- (1) A parlament alkotmányos törvényeket, organikus törvényeket és egyszerű törvényeket fogad el.
- (2) Az alkotmányos törvények tárgya az Alkotmány módosítása.
- (3) Organikus törvénnyel szabályozandó:
  - a) a választási rendszer; az Állandó Választási Hatóság szervezete és működése;
  - b) a politikai pártok szervezete, működése és finanszírozása;
  - c) a képviselők és szenátorok jogállása, a díjazásuk és más jogaik megállapítása;
  - d) a népszavazás szervezése és lebonyolítása;
  - e) a Kormány és a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács szervezete;
  - f) a részleges vagy teljes mozgósítás állapotának és a háborús állapotnak a jogállása;
  - g) az ostromállapot és a sürgősségi állapot jogállása;
  - h) a bűncselekmények, a büntetések és végrehajtásuk rendszere;
  - i) a közkegyelem vagy a kollektív megkegyelmezés gyakorlása;
  - j) a köztisztviselők jogállása;
  - k) a közigazgatási bírászkodás;
  - l) a Magisztrátúra Legfelsőbb Tanácsának, a bírói hatóságoknak, az Ügyészségnek és a Számvevőszéknek a szervezete és működése;
  - m) a tulajdon és az öröklés általános jogállása;
  - n) az oktatás általános szervezete;
  - o) a helyi közigazgatás és a terület szervezése, valamint a helyi autonómia általános jogállása;
  - p) a munkaviszonyok, a szakszervezetek, a munkáltatói szervezetek és a szociális védelem általános jogállása;
  - r) a romániai nemzeti kisebbségek jogállása;
  - s) a vallásfelekezetek általános jogállása;
  - t) a többi olyan terület, amelynek tekintetében az Alkotmány organikus törvények elfogadását írja elő.

74. szakasz – A törvénykezdeményezés

- (1) A törvénykezdeményezés, az esettől függően, a Kormányt, a képviselőket, a szenátorokat valamint legalább 100000 olyan állampolgárt illeti meg, aki szavazati joggal rendelkezik. A törvénykezdeményezés jogát gyakorló állampolgároknak legalább az ország megyéi egynegyedéből kell származniuk, és e megyék mindegyikében vagy Bukarest municípiumban legalább 5000 aláírást kell gyűjteni a kezdeményezés támogatására.
- (2) Az állampolgári törvénykezdeményezés tárgyát nem képezhetik adóügyi, nemzetközi jellegű kérdések, a közkegyelem és a megkegyelmezés.
- (3) A kormány a törvénykezdeményezést a törvénytervezetnek ahhoz a házhoz való benyújtásával gyakorolja, amely mint először megkeresett ház illetékes annak elfogadására.
- (4) A törvénykezdeményezés jogát gyakorló képviselők, szenátorok és állampolgárok törvényjavaslataikat csakis a törvénytervezetek esetében előírt formában terjeszthetik elő.
- (5) A törvényjavaslatokat abban a házban kell először vitára felterjeszteni, amely mint először megkeresett ház illetékes annak elfogadására.

75. szakasz – A házak megkeresése

- (1) Megvitatásra és elfogadásra a Képviselőházhoz, mint először megkeresett házhoz nyújtják be a nemzetközi szerződések vagy más nemzetközi egyezmények ratifikálásáról szóló és ezen szerződések vagy egyezmények alkalmazásából fakadó törvényi intézkedésekről szóló törvénytervezeteket és törvényjavaslatokat, valamint a 31. szakasz (5) bekezdésében, a 40. szakasz (3) bekezdésében, az 55. szakasz (2) bekezdésében, az 58. szakasz (3) bekezdésében, a 73. szakasz (3) bekezdés e), k), l), n), o) betűiben, a 79. szakasz (2) bekezdésében, a 102. szakasz (3) bekezdésében, a 105. szakasz (2) bekezdésében, a 117. szakasz (3) bekezdésében, a 118. szakasz (2) és (3) bekezdéseiben, a 120. szakasz (2) bekezdésében, a 126. szakasz (4) és (5) bekezdéseiben és a 142. szakasz (5) bekezdésében előírt organikus törvények tervezeteit. A többi törvénytervezetet vagy törvényjavaslatot megvitatásra és elfogadásra, mint először megkeresett házhoz, a Szenátushoz nyújtják be.
- (2) Az először megkeresett ház 45 napon belül dönt. Törvénykönyvek és más jelentős komplexitású törvények esetében a határidő 60 nap. Ezen határidők átlépése esetén a törvénytervezet vagy a törvényjavaslat elfogadottnak számít.
- (3) Az először megkeresett ház által történt elfogadás vagy elutasítás után a törvénytervezetet vagy a törvényjavaslatot átküldik a másik háznak, amely véglegesen dönt.
- (4) Abban az esetben, ha az először megkeresett ház olyan rendelkezést fogadott el, amely az (1) szakasz szerint a saját döntési hatáskörébe tartozik, a rendelkezést véglegesen elfogadják, ha a második ház is egyetért azzal. Ellenkező esetben, csak a szóban forgó rendelkezésért, a törvény visszakérül az először megkeresett házhoz, amely sürgősségi eljárással véglegesen dönt.
- (5) A (4) bekezdésnek a törvény visszaküldésére vonatkozó rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni abban az esetben is, amelyben a döntéshozó ház olyan rendelkezést fogad el, amelyben a döntési hatáskör az első házat illeti meg.

76. szakasz – A törvények és a határozatok elfogadása

- (1) Az organikus törvényeket és a házak szabályzataira vonatkozó határozatokat mindegyik ház tagjai többségének a szavazatával fogadja el.
- (2) Az egyszerű törvényeket és a határozatokat mindegyik ház jelen levő tagjai többségének a szavazatával fogadja el.
- (3) A Parlament, a kormány kérésére vagy saját kezdeményezésből, a házak mindegyikének szabályzata szerint megállapított sürgősségi eljárással fogadhat el törvénytervezeteket és törvényjavaslatokat.

77. szakasz – A törvény kihirdetése

- (1) A törvényt kihirdetés végett el kell küldeni Románia Elnökének. A törvényt az átvételétől számított legtöbb 20 napos határidőn belül ki kell hirdetni.

- (2) Az elnök, a kihirdetés előtt, a parlamenttől egyetlen alkalommal kérheti a törvény felülvizsgálását.
- (3) Ha az elnök a törvény felülvizsgálását kérte vagy a törvény alkotmányosságának a vizsgálatát kérte, a felülvizsgálás után elfogadott törvény átvételétől vagy az alkotmányosságot megerősítő alkotmánybírószági döntés átvételétől számított legtöbb 10 napon belül a törvényt ki kell hirdetni.

78. szakasz – A törvény hatályba lépése

A törvényt közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyében, és az a közzétételének időpontjától számított 3 nap múlva vagy a szövegben előírt későbbi időpontban lép hatályba.

79. szakasz – A Törvényhozási Tanács

- (1) A Törvényhozási Tanács a parlament tanácsadó szakosodott szerve, amely az összes jogszabály rendszeresítése, egységesítése és egybehangolása céljából véleményezi a normatív aktusok tervezeteit. Ez vezeti Románia jogszabályainak hivatalos nyilvántartását.
- (2) A Törvényhozási Tanács létesítését, szervezetét és működését organikus törvénnyel kell megállapítani.

II. fejezet: Románia Elnöke

80. szakasz – Az elnök szerepe

- (1) Románia Elnöke képviseli a román államot és szavatolja az ország nemzeti függetlenségét, egységét és területi integritását.
- (2) Románia Elnöke felügyel az Alkotmány betartására és a közhatóságok megfelelő működésére. Ebből a célból az Elnök közvetítési funkciót gyakorol az állam hatalmai között, valamint az állam és a társadalom között.

81. szakasz – Az elnök megválasztása

- (1) Románia Elnökét általános, egyenlő, közvetlen, titkos és szabadon kifejezett szavazattal választják meg.
- (2) Megválasztottnak azt a jelöltet nyilvánítják, amelyik a választás első fordulóján megkapta a választói jegyzékekben szereplő választók többségének a szavazatát.
- (3) Abban az esetben, ha a jelöltek egyike sem érte el ezt a többséget, az első fordulón kapott szavazatok száma szerint megállapított első két jelölt között megszervezik a választás második fordulóját. Megválasztottnak azt a jelöltet nyilvánítják, aki a legtöbb szavazatot kapta.
- (4) Románia Elnökének a tisztségét ugyanaz a személy legfeljebb két mandátum időszakára töltheti be. Ezek egymást követők is lehetnek.

82. szakasz – A mandátum igazolása és az eskütétel

- (1) A Románia Elnöke tisztség betöltéséért tartott választások eredményét az Alkotmánybírószág igazolja.
- (2) Az jelölt akinek a mandátumát igazolták, a Képviselőház és a Szenátus előtt, együttes ülésen, le kell tennie a következő esküt:
„Esküszöm, hogy minden erőmet és hozzáértésemet a román nép szellemi és anyagi haladásának áldozom, betartom az Alkotmányt és az ország törvényeit, megvédem a demokráciát, az állampolgárok alapvető jogait és szabadságait, Románia szuverenitását, függetlenségét, egységét és területi integritását, Isten engem úgy segítjen!”

83. szakasz – A mandátum időtartama

- (1) Románia Elnökének mandátuma 5 éves és azt az eskütétel időpontjától kezdve gyakorolja.
- (2) Románia Elnöke az újonnan választott elnök eskütételéig gyakorolja mandátumát.
- (3) Románia Elnökének mandátuma háború vagy katasztrófa esetén organikus törvénnyel meghosszabbítható.

84. szakasz – *Összeférhetetlenségek és immunitások*

- (1) Mandátumának időtartama alatt Románia Elnöke nem lehet valamely pártnak a tagja és nem tölthet be semmilyen más köz- vagy magántisztséget.
- (2) Románia Elnökének mentelmi joga van. A 72. szakasz (1) bekezdésének előírásai megfelelőképpen alkalmazandók.

85. szakasz – *A kormány kinevezése*

- (1) Románia Elnöke jelöltet állít a miniszterelnöki tisztségre, és a Parlament bizalmi szavazata alapján kinevezi a Kormányt.
- (2) Az Elnök, kormányátalakítás vagy a tisztség megüresedése esetén, a miniszterelnök javaslatára visszahívja és kinevezi a Kormány egyes tagjait.
- (3) Ha a kormányátalakítási javaslat nyomán megváltozik a Kormány szervezete vagy politikai összetétele, Románia Elnöke a (2) bekezdésben meghatározott feladatát csak a Parlament által a miniszterelnök kérésére adott jóváhagyás alapján gyakorolhatja.

86. szakasz – *Tanácskozás a Kormánnyal*

Románia Elnöke tanácskozhat a Kormánnyal a sürgős és rendkívüli fontosságú kérdések tekintetében.

87. szakasz – *Részvétel a Kormány ülésein*

- (1) Románia Elnöke részt vehet a Kormánynak azokon az ülésein, amelyeken országos jelentőségű problémákat vitatnak meg a külpolitikával, a honvédelemmel, a közrend biztosításával kapcsolatban és más esetekben, a miniszterelnök kérésére.
- (2) A részvételével megtartott kormányüléseken Románia Elnöke elnököl.

88. szakasz – *Üzenetek*

Románia Elnöke üzeneteket intéz a Parlamenthez a nemzet főbb politikai problémái tekintetében.

89. szakasz – *A parlament feloszlatása*

- (1) A két ház elnökeivel és a parlamenti frakciók vezetőivel tartott tanácskozás után Románia Elnöke feloszlathatja a Parlamentet, ha ez az első felkéréstől számított 60 napos határidőn belül nem szavazott bizalmat a kormányalakítás tekintetében, de csakis legalább két bizalmi szavazati kérelem elutasítása után.
- (2) Egy év folyamán a Parlament egyetlen alkalommal oszlatható fel.
- (3) A Parlamentet nem lehet feloszlatni Románia Elnöke mandátuma időtartamának utolsó hat hónapjában, sem pedig mozgósítási, háborús, ostrom- vagy sürgősségi állapot idején.

90. szakasz – *A népszavazás*

Románia Elnöke, a parlamenttel való tanácskozás után, azzal a kéréssel fordulhat a néphez, hogy egyes országos érdekű problémák tekintetében népszavazáson fejezze ki akarátát.

91. szakasz – *Feladatok a külpolitika terén*

- (1) Az Elnök Románia nevében megkötöti a kormány által megtárgyalt nemzetközi szerződéseket és elfogadható határidőn belül ratifikálás végett, a Parlament elé terjeszti azokat. A többi nemzetközi szerződés és egyezmény megkötése, jóváhagyása vagy ratifikálása törvényben meghatározott eljárás szerint történik.
- (2) Az Elnök, a Kormány javaslatára, megbízza és visszahívja Románia diplomáciai képviselőit és jóváhagyja a diplomáciai kirendeltségek létesítését, megszüntetését vagy rangjuk megváltoztatását.
- (3) Más államok diplomáciai képviselői Románia Elnöke mellett vannak akkreditálva.

92. szakasz – *Feladatok a honvédelem terén*

- (1) Románia Elnöke a fegyveres erők parancsnoka, és ellátja a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács elnökének tisztségét.

- (2) A Parlament előzetes jóváhagyásával kihirdetheti a fegyveres erők részleges vagy általános mozgósítását. Csakis rendkívüli esetekben, az elnök döntését utólagosan kell jóváhagyásra a Parlament elé terjeszteni, a döntés meghozatalától számított legfeljebb 5 napon belül.
- (3) Az ország elleni fegyveres agresszió esetén Románia Elnöke intézkedéseket fogantatosít az agresszió visszaverésére, és ezeket, üzenet útján, késedelem nélkül a Parlament tudomására hozza. Ha a Parlament nem tart ülészakot, a Parlament a jog szerint összehívottnak számít, az agresszió kirobbanásától számított 24 órán belül.
- (4) Mozgósítás vagy háború esetén a Parlament folytatja tevékenységét ezen állapotok teljes időtartama alatt, vagy ha nincsen ülészak, akkor a kinyilvánításuktól számított 24 órán belül a jog szerint összehívottnak számít.

93. szakasz – Kivételes intézkedések

- (1) Románia Elnöke az egész országban vagy egyes területi-közigazgatási egységekben a törvény szerint bevezeti az ostromállapotot vagy a sürgősségi állapotot, és az intézkedés fogantatosításától számított legfeljebb 5 napon belül kéri a Parlamenttől ennek jóváhagyását.
- (2) Ha a Parlament nem tart ülészakot, a parlamentet az ostromállapot vagy a sürgősségi állapot bevezetésétől számított legfeljebb 48 órán belül jog szerint összehívottnak számít és az a bejelentett állapotok egész időtartama alatt működik.

94. szakasz – Más feladatok

A Románia Elnöke által ellátandó feladatkörbe tartoznak még a következők:

- a) kitüntetések és megtisztelő címeket adományoz;
- b) marsalli, tábornoki és tengernagyi rangot adományoz;
- c) kinevezéseket tesz köztisztviselőkbe, a törvény által előírt feltételek között;
- d) gyakorolja az egyéni kegyelmet.

95. szakasz – A tisztségből való felfüggesztés

- (1) Az Alkotmány előírásait megsértő súlyos cselekmények elkövetése esetén Románia Elnökét tisztségének gyakorlásából felfüggesztheti a Képviselőház és a Szenátus, együttes ülésen, a képviselők és szenátorok többségének a szavazatával, az Alkotmánybíróság megkérdezése után. Az elnök a neki felrótt cselekményekkel kapcsolatban magyarázatokat adhat a parlamentnek.
- (2) A tisztségből való felfüggesztésre irányuló javaslatot a képviselők és a szenátorok öszszességének legalább egyharmada kezdeményezheti és azt késedelem nélkül az elnök tudomására kell hozni.
- (3) A felfüggesztési javaslat jóváhagyása esetén az elnök leváltása céljából legfeljebb 30 napon belül népszavazást kell tartani.

96. szakasz – Vád alá helyezés

- (1) A Képviselőház és a Szenátus, együttes ülésen, a képviselők és szenátorok számának legkevesebb kétharmados szavazatával, elhatározhatják Románia Elnökének vád alá helyezését hazaárulásért.
- (2) A vád alá helyezést a képviselők és szenátorok többsége kezdeményezheti, és késedelem nélkül Románia Elnökének a tudomására hozzák, hogy magyarázatokat adhasson azokról a cselekményekről, amelyekkel vádolják.
- (3) A vád alá helyezés időpontjától a leváltásának időpontjáig Románia Elnöke a jog szerint felfüggesztettnek számít.
- (4) Az ítékezés illetékessége a Legfőbb Semmítő- és Ítélszéké. Az elítélő határozat véglegessé válásának időpontjától az Elnök a jog szerint leváltottnak számít.

97. szakasz – A tisztség megüresedése

- (1) Románia Elnökének tisztsége megüresedik lemondásnak, a tisztségből való leváltásnak, a feladatgyakorlásban való végleges akadályoztatásnak vagy elhalálozásnak az esetén.

- (2) A Románia Elnöke tisztség megüresedése bekövetkezésének időpontjától számított három hónapos határidőn belül a Kormánynak választásokat kell szerveznie egy új Elnök megválasztására.

98. szakasz – A tisztség ideiglenes gyakorlása

- (1) Ha az Elnöki tisztség megüresedik, ha az Elnököt tisztségéből felfüggesztik, vagy ha az ideiglenesen akadályoztatva van feladatkörének gyakorlásában, a tisztséget ideiglenesen a Szenátus elnöke vagy a Képviselőház elnöke sorrendben gyakorolja.
- (2) A 88-90. szakaszokban említett feladatkör az elnöki tisztség ideiglenes betöltése idején nem gyakorolható.

99. szakasz – Az ideiglenes elnök felelőssége

Ha a Románia Elnöke tisztségét ideiglenesen betöltő személy az Alkotmány előírásait sértő súlyos cselekményeket követ el, alkalmazandók a 95. és 98. szakaszok.

100. szakasz – Az elnök aktusai

- (1) Románia Elnöke, feladatkörének gyakorlása során, dekrétumokat bocsát ki, amelyeket közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyében. A közzététel elmulasztása a dekrétum semmisségével jár.
- (2) A Románia Elnöke által a 91. szakasz (1) és (2) bekezdésében, a 92. szakasz (2) és (3) bekezdésében, a 93. szakasz (1) bekezdésében és a 94. szakasz a), b) és d) pontjaiban foglalt feladatai gyakorlására kibocsátott dekrétumokat a miniszterelnök ellenjegyzzi.

101. szakasz – A juttatás és egyéb járandóságok

Románia Elnökének juttatását és egyéb járandóságait törvénnyel kell megállapítani.

III. fejezet: A Kormány

102. szakasz – Szerep és összetétel

- (1) A kormány, a parlament által elfogadott kormányzási programja szerint, biztosítja az ország bel- és külpolitikájának a megvalósítását és ellátja a közigazgatás általános vezetését.
- (2) A kormány feladatkörének a gyakorlása során együttműködik az érdekelt társadalmi szervezetekkel.
- (3) A kormány a miniszterelnökből, miniszterekből, valamint az organikus törvénnyel megállapított más tagokból áll.

103. szakasz – A beiktatás

- (1) Románia Elnöke kijelöl egy jelöltet a miniszterelnöki tisztségre, miután tanácskozott a parlamentben abszolút többséggel rendelkező párt, vagy abban az esetben, ha nincs ilyen többség, a parlamentben képviselt pártokkal.
- (2) A miniszterelnöki tisztségre jelölt személynek a kijelölésétől számított 10 napos határidőn belül a kormány programja és tagjai teljes jegyzéke tekintetében kérnie kell a parlament bizalmi szavazatát.
- (3) A kormánynak a programját és tagjainak jegyzékét a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésen vitatja meg. A parlament a képviselők és a szenátorok többségének a szavazatával nyújt bizalmat a kormánynak.

104. szakasz – A hűségeskü

- (1) A miniszterelnöknek, a minisztereknek és a többi kormánytagnak Románia Elnöke előtt egyénileg le kell tenniük a 82. szakaszban foglalt esküt.
- (2) A kormány egészében és minden egyes tagja külön-külön az eskütétel időpontjával kezdve gyakorolja mandátumát.

105. szakasz – Összeférhetlenségek

- (1) A kormánytagi tisztség összeférhetetlen más közhatósági tisztség gyakorlásával, a képviselői vagy a szenátori tisztség kivételével. Úgyszintén összeegyeztethetetlen valamely fizetett szakmai képviselési tisztség gyakorlásával a kereskedelmi célú szervezetek keretében.
- (2) Egyéb összeférhetlenségeket organikus törvénnyel kell megállapítani.

106. szakasz – A kormánytagi tisztség megszűnése

A kormánytagi tisztség a lemondás, a visszahívás, a választói jogok elvesztése, az összeférhetlenségi állapot, az elhalálozás következtében vagy a törvény által előírt más esetekben szűnik meg.

107. szakasz – A miniszterelnök

- (1) A miniszterelnök, a reá háruló feladatkör betartásával, vezeti a kormányt és egybehangolja a kormány tagjainak a tevékenységét. A miniszterelnök ugyanakkor elsőbbséggel megvitatandó jelentéseket és nyilatkozatokat terjeszt a Kormány politikájáról a Képviselőház és a Szenátus elé.
- (2) Románia Elnöke nem hívhatja vissza a miniszterelnököt.
- (3) Ha a miniszterelnök a 106. szakaszban említett helyzetek egyikében van, a visszahívás kivételével, vagy akadályoztatott feladatkörének a gyakorlásában, Románia Elnökének egy másik kormánytagot kell kijelölnie ideiglenes miniszterelnöknek, hogy az új kormány megalakításáig ellássa a miniszterelnök feladatkörét. Ha a miniszterelnök újra felveszi tevékenységét a kormány keretében, a feladatköre gyakorlásában való akadályoztatás időszakára bevezetett ideiglenes tisztségbetöltés megszűnik.
- (4) A (3) bekezdés előírásai, a miniszterelnök javaslatára, a többi kormánytag esetében is megfelelőképpen alkalmazandók, legfeljebb 45 napos időszakra.

108. szakasz – A kormány aktusai

- (1) A kormány határozatokat és rendeleteket fogad el.
- (2) A határozatokat a törvények végrehajtására bocsátják ki.
- (3) A rendeleteket felhatalmazási különtörvény alapján bocsátják ki, az ebben előírt keretek és feltételek között.
- (4) A kormány által elfogadott határozatokat és rendeleteket alá kell írnia a miniszterelnöknek és ellenjegyezniük kell az alkalmazásba vételükre kötelezett minisztereknek, és azokat közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyében. A közzététel elmulasztása a határozat vagy a rendelet semmisségével jár. A katonai jellegű határozatokat csak az érdekelt intézményekkel közlik.

109. szakasz – A kormánytagok felelőssége

- (1) A kormány egész tevékenységéért csak a parlament előtt tartozik politikai felelősséggel. Minden kormánytag politikai szempontból a többi taggal egyetemlegesen felel a kormány tevékenységéért és aktusaiért.
- (2) Csakis a Képviselőház, a Szenátus és Románia Elnöke jogosult arra, hogy a kormánytagok ellen bűnvádi eljárást kérjen a tisztségük gyakorlása során elkövetett cselekményeikért. Bűnvádi eljárás kérése esetén Románia Elnöke elrendelheti az illetők tisztségéből való felfüggesztését. Valamely kormánytag perbe fogása a tisztségéből való felfüggesztéssel jár. Az ítékezésre a Legfelsőbb Ítéltábla illetékes.
- (3) A kormánytagok felelősségének az eseteit és a rájuk alkalmazható büntetéseket a miniszteri felelősségről szóló törvény szabályozza.

110. szakasz – A mandátum megszűnése

- (1) A kormány az általános parlamenti választások igazolásának az időpontj áig gyakorolja mandátumát.
- (2) A kormányt leváltják a számára nyújtott bizalom parlament általi megvonásának időpontjától, vagy ha a miniszterelnök a 106. szakaszban foglalt helyzetek egyikében van, a visszahívás kivételével, vagy a feladatkörének gyakorlásában 45 napnál hosszabb időszakon át akadályoztatva van.

- (3) A (2) bekezdésben foglalt esetekben alkalmazandók 103. szakasz előírásai.
 (4) A kormány, amelynek a mandátuma megszűnik az (1) és (2) bekezdés szerint, az új kormány tagjainak eskütételéig csak a közügyek igazgatásához szükséges cselekményeket végzi el.

IV. fejezet: A parlament viszonya a kormánnyal

111. szakasz – A parlament tájékoztatása

- (1) A kormánynak és a közigazgatás többi szerve, a tevékenységük felett gyakorolt parlamenti ellenőrzés keretében, kötelesek rendelkezésre bocsátani a Képviselőház, a Szenátus vagy a parlamenti bizottságok által elnökeiken keresztül kért tájékoztatásokat és dokumentumokat. Abban az esetben, ha valamely törvényhozási kezdeményezés az állami költségvetés vagy az állami társadalombiztosítási költségvetés előirányzatainak a módosításával jár, a tájékoztatás kérése kötelező.
 (2) A kormány tagjai részt vehetnek a parlament munkálatain. Ha a jelenlétre felszólítják őket, a részvételük kötelező.

112. szakasz – Kérdések, interpellációk és egyszerű indítványok

- (1) A Kormány és minden egyes tagja külön-külön köteles válaszolni a képviselők vagy a szenátorok kérdéseire vagy interpellációira, a két parlamenti kamara házszabályában előírt feltételek között.
 (2) A Képviselőház vagy a Szenátus egyszerű indítványt fogadhat el, kifejezve ebben álláspontját egy belpolitikai vagy külpolitikai problémát illetően vagy, az esetnek megfelelően, egy interpelláció tárgyát képező problémával kapcsolatban.

113. szakasz – A bizalmatlansági indítvány

- (1) A Képviselőház és Szenátus, együttes ülésen, bizalmatlansági indítványnak a képviselők és a szenátorok szavazattöbbségével való elfogadásával visszavonhatja a Kormánynak nyújtott bizalmát.
 (2) A bizalmatlansági indítványt az összes képviselők és szenátorok legalább egynegyede kezdeményezheti és azt benyújtásának időpontjában közölni kell a kormánnyal.
 (3) A bizalmatlansági indítványt a két ház együttes ülésén való bemutatásának időpontjától számított 3 nap eltelte után kell megvitatni.
 (4) A bizalmatlansági indítványt elutasítása esetén az indítványt aláíró képviselők és szenátorok ugyanazon az ülészakon többé már nem kezdeményezhetnek újabb bizalmatlansági indítványt, kivéve azt az esetet, amelyben a kormány felelősséget vállal a 114. szakasz szerint.

114. szakasz – A kormány felelősségvállalása

- (1) A kormány a Képviselőház és a Szenátus előtt, ezek együttes ülésén, felelősséget vállalhat magára egy program, egy általános politikai nyilatkozat vagy egy törvénytervezet tekintetében.
 (2) A kormányt leváltják, ha a programnak, az általános politikai nyilatkozatnak vagy a törvénytervezetnek az előterjesztésétől számított 3 napos határidőn belül bizalmatlansági indítványt nyújtanak be és azt a 113. szakasz feltételei között megszavazzák.
 (3) Ha a kormányt nem váltották le a (2) bekezdésnek megfelelően, az előterjesztett törvénytervezet, az esetnek megfelelően azokkal a módosításokkal vagy kiegészítésekkel, amelyekkel a Kormány egyetértett, elfogadottnak tekintendő és a program vagy az általános politikai nyilatkozat a kormányra nézve kötelezővé válik.
 (4) Amennyiben Románia Elnöke a (3) bekezdés szerint elfogadott törvény felülvizsgálását kéri, a törvényt a két ház együttes ülésén kell megvitatni.

115. szakasz – A törvényhozási felhatalmazás

- (1) A parlament speciális törvényt fogadhat el, amellyel felhatalmazza a kormányt rendeletek kibocsátására az organikus törvények tárgyát nem képező területeken.
 (2) A felhatalmazási törvényben kötelezően meg kell állapítani az illető rendeletek területét és a határidőt, amelyig terjedően kibocsáthatók.

- (3) Ha a felhatalmazási törvény ezt kéri, a rendeleteket jóváhagyás végett a parlament elé kell terjeszteni, a törvényhozási eljárás szerint, a felhatalmazási határidő lejártáig. A határidő betartásának elmulasztása a rendelet hatályának megszűnésével jár.
- (4) A Kormány sürgősségi rendeletet csak azokban a rendkívüli esetekben fogadhat el, amelyeknek szabályozása nem tűr késedelmet, és kötelessége indokolni a sürgősséget ezeknek a szövegében.
- (5) A sürgősségi rendelet csak az illetékes házhoz sürgősségi eljárással való megvitatásra való benyújtása után, és a Románia Hivatalos Közlönyében való közzététele után lép hatályba. A házakat, ha nem üléseznek, a benyújtástól, vagy az átküldéstől számított 5 napon belül kötelező módon össze kell hívni. Ha a benyújtástól számított 30 napon belül a megkeresett ház nem dönt a rendeletről, ez elfogadottnak számít, és átküldik a másik háznak, amely szintén sürgősségi eljárással dönt. Azt a sürgősségi rendeletet, amely organikus törvényi természetű szabályokat tartalmaz, a 76. szakasz (1) bekezdésében előírt többséggel hagyják jóvá.
- (6) Sürgősségi rendeleteket nem lehet elfogadni az alkotmányos törvények területén, ezek nem érintetik az állam alapvető intézményeinek a jogállását, az Alkotmányban előírt jogokat, szabadságokat és kötelezettségeket, a választási jogokat és nem rendelhetnek el egyes javaknak a köztulajdonba való átvételéről szóló kényszerintézkedéseket.
- (7) A Parlamenthez benyújtott rendeletek jóváhagyása vagy elutasítása törvénnyel történik és ebbe belefoglalandók azok a rendeletek is, amelyek, a 3. bekezdésnek megfelelően, nem gyakorolhatnak hatást.
- (8) Amennyiben célszerű, a jóváhagyó vagy elutasító törvények szabályozzák a szükséges intézkedéseket a rendelet alkalmazásának időszakában kifejtett joghatásokkal kapcsolatban.

V. fejezet: A közigazgatás

1. cikk: A központi szakközigazgatás

116. szakasz – Felépítése

- (1) Minisztériumok csak a kormány alárendeltségében szervezendők.
- (2) Egyéb szakszervek megszervezhetők a kormány vagy a minisztériumok alárendeltségében vagy önálló közigazgatási hatóságokként.

117. szakasz – Létesítés

- (1) A minisztériumok a törvény szerint létesíthetők, szervezendők meg és működnek.
- (2) A kormány és a minisztériumok, a Számvevőszék véleményezésével, alárendeltségükben szakközigazgatási szerveket létesíthetnek, de csak akkor, ha a törvény számukra ezt az illetékességet elismeri.
- (3) Autonóm közigazgatási hatóságok organikus törvénnyel létesíthetők.

118. szakasz – A fegyveres erők

- (1) A hadsereg kizárólag a népakaratnak van alárendelve az állam szuverenitásának, függetlenségének és egységének, az ország területi integritásának és az alkotmányos demokráciának a garantálása céljából. A törvény és azon nemzetközi szerződések feltételei között, amelyekben Románia részes fél, a hadsereg hozzájárul a katonai szövetségi rendszerekben a kollektív védelemhez, és részt vesz a béke fenntartását vagy visszaállítását célzó kezdeményezésekben.
- (2) Az országos védelmi rendszer szerkezetét, a lakosság, a gazdaság és a terület védelemre való felkészítését, valamint a katonai személyzet státusát organikus törvénnyel kell megállapítani.
- (3) Az (1) és a (2) bekezdések előírásai megfelelőképpen alkalmazandók a fegyveres erőknek a törvény szerint megállapított többi ösztetevőire.
- (4) Tilos katonai és a katonai jellegű tevékenységeknek az állami hatóságokon kívüli megszervezése.
- (5) Idegen csapatok csakis a törvény vagy a Románia által részes félként aláírt nemzetközi szerződés feltételei között léphetnek be, tartózkodhatnak, végezhetnek műveleteket vagy haladhatnak át Románia területén.

119. szakasz – A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács

A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács egységesen megszervezi és egybehangolja az ország védelmével és a nemzetbiztonsággal, a nemzetközi biztonság fenntartásában, a katonai szövetségeken belüli kollektív védelemben, valamint a béke fenntartásával vagy visszaállításával kapcsolatos kezdeményezésekben való részvétellel összefüggő tevékenységeket.

2. cikk: A helyi közigazgatás

120. szakasz – Alapelvek

- (1) A területi közigazgatási egységek közigazgatása a decentralizációnak, a helyi autonómiának és a közszolgáltatások dekoncentráálásának az elvén alapul.
- (2) Azokban a területi-közigazgatási egységekben, ahol az egy nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárok aránya jelentős, biztosítják az illető nemzeti kisebbség anyanyelvének használatát, szóban és írásban, a helyi közigazgatási hatóságokkal és a dekoncentrált közszolgálatokkal való kapcsolatokban, az organikus törvény feltételei között.

121. szakasz – Községi és városi hatóságok

- (1) A törvény feltételei között választott helyi tanácsok és a választott polgármesterek képezik a községek és a városok helyi autonómiáját megvalósító közigazgatási hatóságokat.
- (2) A helyi tanácsok és a polgármesterek a törvény feltételei között, autonóm közigazgatási hatóságokként működnek, megoldva a községek és a városok közügyeit.
- (3) Az (1) bekezdésben említett hatóságok létrehozhatók a municípium területi-közigazgatási alegységeiben is.

122. szakasz – A megyei tanács

- (1) A megyei tanács a községi és városi tanácsok tevékenységét a megyei érdekű közszolgáltatások ellátása érdekében egybehangoló közigazgatási hatóság.
- (2) A megyei tanács a törvény feltételei között választandó meg és működik.

123. szakasz – A prefektus

- (1) A kormány minden megyébe és Bukarest municípiumba prefektust nevez ki.
- (2) A prefektus helyi viszonylatban a kormány képviselője, és ő vezeti a minisztériumoknak és a többi központi közigazgatási szervnek a területi-közigazgatási egységekbe dekoncentrált közszolgálatait.
- (3) A prefektus feladatkörét organikus törvény kell megállapítsa.
- (4) Egyfelől a prefektusok, másfelől a helyi tanácsok és a polgármesterek, valamint a megyei tanácsok és ezek elnökei között nincsenek alárendeltségi viszonyok.
- (5) A prefektus a közigazgatási bíróság előtt megtámadhatja a megyei, a helyi tanács vagy a polgármester valamely aktusát, ha ezt törvényellenesnek véli. A megtámadott aktus jog szerint felfüggesztettnek tekintendő.

VI. fejezet: A bírói hatóság

1. cikk: A bírói hatóságok

124. szakasz – Az igazságszolgáltatás megvalósítása

- (1) Az igazságot a törvény nevében szolgáltatják.
- (2) Az igazságszolgáltatás egységes, részrehajlásmentes és egyenlő mindenki számára.
- (3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alávetve.

125. szakasz – A bírák státusa

- (1) A Románia Elnöke által kinevezett bírák elmozdíthatatlanok, a törvénynek megfelelően.

- (2) A bírák kinevezéséről szóló javaslatok, valamint az előreléptetésük, áthelyezésük és büntetésük a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának a hatáskörébe tartoznak, organikus törvényének feltételei között.
- (3) A bírói tisztség összeegyeztethetetlen bármely más köz- vagy magántisztséggel, a felsőfokú oktatásban betöltött oktatói tisztségek kivételével.

126. szakasz – A bírói hatóságok

- (1) Az igazságszolgáltatás a Legfőbb Semmítő- és Ítélszéken és a törvény által megállapított bírói hatóságon keresztül valósul meg.
- (2) A bírói hatóságok illetékességét és az ítélezési eljárást csak törvény írhatja elő.
- (3) Legfőbb Semmítő- és Ítélszék hatáskörének megfelelően biztosítja, hogy a többi bírói hatóság a törvényt egységesen értelmezze és alkalmazza.
- (4) A Legfőbb Semmítő- és Ítélszék összetételét és működésének szabályait organikus törvény állapítja meg.
- (5) Tilos rendkívüli bírói hatóságokat létrehozni. Organikus törvénnyel tárgykörökre szakosodott bírói hatóságok hozhatók létre, a magisztratúrán kívüli személyek részvételének a lehetőségével.
- (6) A közhatóságok közigazgatási aktusainak bírósági ellenőrzése, a közigazgatási bírászkodás útján, garantált, a Parlamenttel való kapcsolatokra vonatkozó és a katonai parancsoló aktusok kivételével. A közigazgatási bírászkodási hatóságok illetékesek, hogy megoldják az alkotmányellenesnek nyilvánított rendeletekkel vagy, az esetnek megfelelően, rendeleti előírásokkal sértett személyek kéréseit.

127. szakasz – A tárgyalások nyílt jellege

A bírósági ülések nyilvánosak, a törvény által előírt esetek kivételével.

128. szakasz – Az anyanyelv és tolmács használata az igazságszolgáltatásban

- (1) Az igazságszolgáltatási eljárást román nyelven bonyolítják le.
- (2) A nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgároknak joguk van, hogy anyanyelvükön fejezzék ki magukat a bírói hatóságok előtt, az organikus törvény feltételei között.
- (3) A (2) bekezdésben előírt jog gyakorlásának módozatait, ideértve a tolmácsok és fordítások használatát, úgy kell megállapítani, hogy ne akadályozzák az igazságszolgáltatás megfelelő lebonyolítását és ne okozzanak többletköltségeket az érintetteknek.
- (4) A román nyelvet nem értő vagy nem beszélő idegen állampolgároknak és hontalanoknak jogukban áll tudomást szerezni az iratcsomóba foglalt összes iratról és munkálatról és a bírói hatóság előtt tolmács útján beszélni és következtetéseket megfogalmazni; a büntető perek esetén e jogot ingyenesen biztosítják.

129. szakasz – A jogorvoslati utak használata

A bírósági határozat ellen az érdekelt felek és az Ügyészség felhasználhatják a jogorvoslati utakat, a törvény feltételei között.

130. szakasz – A bírói hatóságok rendőrsége

A bírói hatóságok a szolgálatukba állított rendőrséggel rendelkeznek.

2. cikk: Az Ügyészség

131. szakasz – Az Ügyészség szerepe

- (1) Az igazságszolgáltatási tevékenységben az Ügyészség képviseli a társadalom általános érdekeit és védelmezi a jogrendet, valamint az állampolgárok jogait és szabadságjogait.
- (2) Az Ügyészség feladatkörét ügyészségekbe tömörült ügyészekon keresztül gyakorolja, a törvénynek megfelelően.

- (3) Az ügyészségek a bírói hatóságok mellett működnek, vezetik és ellenőrzik az igazságügyi rendőrség nyomozó tevékenységét, a törvény feltételei között.

132. szakasz – Az ügyészek jogállása

- (1) Az ügyészek a törvényesség, a részrehajlás mentesség és a hierarchikus ellenőrzés elvei szerint, az igazságügyi miniszter fennhatósága alatt fejtik ki tevékenységüket.
- (2) Az ügyészi tisztség összeegyeztethetetlen bármely más köz- vagy magántisztséggel, a felsőfokú oktatásban betöltött oktatói tisztségek kivételével.

3. cikk: A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa

133. szakasz – Szerep és szervezet

- (1) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa az igazságszolgáltatás függetlenségének biztosítója.
- (2) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának 19 tagja van, akik közül:
- 14-et a magisztrátusok közgyűlései választanak meg és a Szenátus igazol; ezek két osztálynak a tagjai, egyik a bíróké, a másik az ügyészeké; az első osztály 9 bíróból, a második 5 ügyészből áll;
  - a civil társadalom 2 képviselője, jogász szakemberek, magas szakmai és erkölcsi hírnévvel, akiket a Szenátus választ meg; ők csak a plenáris üléseken vesznek részt;
  - az igazságügyminiszter, a Legfőbb Semmítő- és Ítélszék elnöke, a Legfőbb Semmítő- és Ítélszék mellett működő Ügyészség főügyésze.
- (3) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának az elnökét egy éves mandátumra választják, a (2) bekezdés a) pontjában előírt magisztrátusok közül.
- (4) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa tagjai mandátumának időtartama 6 év.
- (5) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa határozatait tikos szavazással hozza.
- (6) Románia Elnöke a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának azon ülésein, amelyeken részt vesz, elnököl.
- (7) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának döntései véglegesek és visszavonhatatlanok, a 134. szakasz (2) bekezdésében előírtak kivételével.

134. szakasz – Feladatkör

- (1) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa javaslatokat tesz Románia Elnökének a bírák és az ügyészek kinevezésére, a gyakornokok kivételével, a törvény feltételei között.
- (2) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa, osztályain keresztül, betölti a bírói hatóság szerepét a bírók és ügyészek fegyelmi felelősségének területén, az organikus törvényében megállapított eljárás szerint. Ezekben az esetekben az igazságügyi miniszternek, a Legfőbb Semmítő- és Ítélszék elnökének és a Legfőbb Semmítő- és Ítélszék mellett működő Ügyészség főügyészenek nincsen szavazati joga.
- (3) A Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának fegyelmi határozatait a Legfőbb Semmítő- és Ítélszéken meg lehet támadni.
- (4) a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa organikus törvényében előírt más feladatköröket is ellát, az igazságszolgáltatás függetlenségének biztosítója szerepében.

IV. cím: A gazdaság és a közpénzügyek

135. szakasz – A gazdaság

- (1) Románia gazdasága a szabad kezdeményezésen és versenyen alapuló piacgazdaság.
- (2) Az államnak biztosítania kell:
- a kereskedelem szabadságát, a tisztességes verseny oltalmazását, az összes termelési tényezők hasznosításának kedvező keret megteremtését;
  - a nemzeti érdekek védelmezését a gazdasági, a pénzügyi és a valutáris tevékenységben;
  - a nemzeti tudományos és technológiai kutatásnak, a művészeteknek az ösztönzését és a szerzői jogok védelmét;
  - a természeti erőforrásoknak a nemzeti érdekekkel összhangban álló kiaknázását;

- e) a környezet helyreállítását és védelmét, valamint az ökológiai egyensúly fenntartását;
- f) az élet minőségének növeléséhez szükséges feltételek megteremtését;
- g) a regionális fejlesztési politikáknak az alkalmazását, az Európai Unió céljaival összhangban.

136. szakasz – A tulajdon

- (1) A tulajdon lehet köztulajdon vagy magántulajdon.
- (2) A köztulajdont a törvény garantálja és oltalmazza, és ez az államhoz vagy a területi közigazgatási egységekhez tartozik.
- (3) A közérdekű altalajkincsek, a légtér, az országos érdekű hasznosítható energetikai potenciállal rendelkező vizek, a tenger homokpartja, a területi tenger, a tenger gazdasági övezetének és a kontinentális talapzatnak a természeti erőforrásai, valamint az organikus törvényben megállapított más javak kizárólag a köztulajdon tulajdon tárgyát képezik.
- (4) A köztulajdonba tartozó javak elidegeníthetetlenek. Az organikus törvény feltételei között az önállóan gazdálkodó egységek vagy közintézmények igazgatásába adhatóak, illetve koncesszióba vagy bérbe adhatóak; hasonlóképpen a közérdekű intézmények ingyenes használatába adhatóak.
- (5) A magántulajdon, az organikus törvény feltételei között, sérthetetlen.

137. szakasz – A pénzügyi rendszer

- (1) Az állam, a területi-közigazgatási egységek és a közintézmények pénzügyi erőforrásainak létrejöttét, kezelését, felhasználását és ellenőrzését törvény szabályozza.
- (2) A nemzeti pénznem a lej, ennek váltópénze a bani. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás feltételei között, organikus törvényben el lehet ismerni az Európai Unió pénznemének a forgalmát és a nemzeti pénznem helyettesítését.

138. szakasz – Az országos köz költségvetés

- (1) Az országos köz költségvetés az állami költségvetést, az állami társadalombiztosítási költségvetést és a községek, a városok és a megyék helyi költségvetéseit foglalja magába.
- (2) A kormánynak évente ki kell dolgoznia az állami költségvetés és az állami társadalombiztosítási költségvetés tervezetét, amelyeket külön-külön jóváhagyás végett a parlament elé kell terjesztenie.
- (3) Ha az állami költségvetésről szóló törvényt és az állami társadalombiztosítási költségvetésről szóló törvényt nem fogadták el legalább 3 nappal a költségvetési év lejártá előtt, az új költségvetések elfogadásáig továbbra is az előző évi állami költségvetést és állami társadalombiztosítási költségvetést alkalmazzák.
- (4) A helyi költségvetéseket a törvény feltételei között dolgozzák ki, hagyják jóvá és hajtják végre.
- (5) Egyetlen költségvetési kiadás sem hagyható jóvá a finanszírozási forrás megállapítása nélkül.

139. szakasz – Adók, illetékek és más hozzájárulások

- (1) Az adókat, az illetékeket és az állami költségvetés és az állami társadalombiztosítási költségvetés bármely más jövedelemét csak törvény útján állapítják meg.
- (2) A helyi adókat és illetékeket a helyi vagy megyei tanácsok állapítják meg, a törvény keretei és feltételei között.
- (3) Az egyes pénzalapokhoz való hozzájárulásokból származó összegeket, a törvény feltételei között, csak a rendeltetésüknek megfelelően lehet felhasználni.

140. szakasz – A Számvevőszék

- (1) A Számvevőszék ellenőrzést gyakorol az állam és a közszektor pénzügyi erőforrásainak létrehozási, igazgatási és felhasználási módja fölött. A Számvevőszék tevékenységéből származó jogvitákat, a törvény feltételei között, a szakosodott bírói hatóságok oldják meg.
- (2) A Számvevőszék éves jelentést terjeszt a parlament elé a lejárt költségvetési év országos köz költségvetésének vagyongazdálkodási számláiról, amely az észlelt hiányosságokat is tartalmazza.

- (3) A Számvevőszék a Képviselőház vagy a Szenátus kérésére ellenőrzi a közpénzek kezelési módját és az észleléseiről jelentést tesz.
- (4) A számvevőszéki tanácsosokat a Parlament nevezi ki 9 éves, meg nem hosszabbítható vagy meg nem újítható mandátumra. A Számvevőszék tagjai függetlenek a mandátumuk gyakorlásában és időtartama alatt elmozdíthatatlanok. Ők alá vannak vetve a törvény által a bírák tekintetében előírt összeférhetlenségeknek.
- (5) A Számvevőszék a Parlament által kinevezett számvevőszéki tanácsosok egyharmadával háromévenként megújul, a Számvevőszék organikus törvényében előírt feltételek között.

141. szakasz – A Gazdasági és Szociális Tanács

A Gazdasági és Szociális Tanács a Parlament és a Kormány tanácsadó szerve az alapításáról, szerkezetéről és működéséről szóló organikus törvényben meghatározott szakterületeken.

V. cím: Az Alkotmánybíróság

---

142. szakasz – Összetétel

- (1) Az Alkotmánybíróság az Alkotmány felsőbbségének biztosítója.
- (2) Az Alkotmánybíróság 9 éves, meg nem hosszabbítható vagy meg nem újítható mandátumra kinevezett kilenc bíróból áll.
- (3) Három bírát a Képviselőház, hármat a Szenátus és hármat Románia Elnöke nevez ki.
- (4) Az Alkotmánybíróság bírái 3 éves időszakra titkos szavazással megválasztják a bíróság elnökét.
- (5) Az Alkotmánybíróság bíráinak egyharmadát háromévenként felújítják, a bíróság organikus törvényében előírt feltételek között.

143. szakasz – A kinevezés feltételei

Az Alkotmánybíróság bíráinak felsőfokú jogi képzettséggel, kiváló szakmai hozzáértéssel és a jogi tevékenységben vagy a felsőfokú jogtudományi oktatásban letöltött legalább 18 évnyi munkaidővel kell rendelkezniük.

144. szakasz – Összeférhetlenségek

Az alkotmánybírósági bíró tisztség összeférhetetlen bármely más köz- vagy magántisztséggel, a felsőfokú jogtudományi oktatásban betöltött oktatói tisztségek kivételével.

145. szakasz – A függetlenség és az elmozdíthatatlanság

Az Alkotmánybíróság bírái függetlenek a mandátumuk gyakorlásában és időtartama alatt elmozdíthatatlanok.

146. szakasz – Feladatkörök

Az Alkotmánybíróság feladatkörei a következők:

- a) dönt a törvények alkotmányosságáról, ezek kihirdetése előtt, Románia Elnökének, a két parlamenti ház valamelyike elnökének, a kormánynak, a Legfőbb Semmítő- és Ítélszéknek, a Nép Ügyvédjének, legalább 50 képviselőnek vagy legalább 25 szenátornak a megkeresésére, valamint hivatalból is, az Alkotmány felülvizsgálását célzó kezdeményezések tekintetében;
- b) dönt a nemzetközi szerződések vagy egyezmények alkotmányosságáról, a két parlamenti ház valamelyike elnökének legalább 50 képviselőnek vagy legalább 25 szenátornak a megkeresésére.
- c) dönt a parlamenti házszabályok alkotmányosságáról a két parlamenti ház valamelyike elnökének, egy parlamenti csoportnak vagy legkevesebb 50 képviselőnek, illetve legkevesebb 25 szenátornak a megkeresésére;
- d) határoz a törvények és rendeletek alkotmányellenességi kifogásairól, amelyeket a bírói hatóságok vagy kereskedelmi választottbíróóság előtt vetettek fel; az alkotmányellenességi kifogást a Nép Ügyvédje közvetlen módon is felvetheti;

- e) megoldja a közhatalóságok közötti alkotmányos jellegű jogvitákat, Románia Elnökének, a két parlamenti ház valamelyike elnökének, a miniszterelnöknek vagy a Magisztrátúra Legfelsőbb Tanácsának a kérésére.
- f) felügyel a Románia Elnökének a megválasztásával kapcsolatos eljárás betartására és igazolja a választás eredményét;
- g) megállapítja a Románia Elnöke tisztség gyakorlásában az interrimátust indokoltá tevő körülmények fennállását, és megállapításait közli a Parlamenttel és a Kormánnyal;
- h) tanácsadó jelleggel véleményezi a Románia Elnökének a tisztségéből való felfüggesztésére irányuló javaslatot;
- i) felügyel a népszavazás megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos eljárás betartására, és igazolja az eredményeit;
- j) ellenőrzi az állampolgárok törvénykezdeményezéséhez kötődő feltételek teljesülését;
- k) határoz azon ellenvetések tekintetében, amelyek tárgya valamely politikai párt alkotmányossága;
- l) ellátja az Alkotmánybíróság organikus törvényében előírt más feladatokat.

147. szakasz – Az Alkotmánybíróság döntései

- (1) A hatályos törvények és rendeletek, valamint a házzsabályok alkotmányellenesnek talált rendelkezései az Alkotmánybíróság döntésének közzétételétől számított 45 napon belül megszűnnek joghatást kiváltani, amennyiben a Parlament vagy a Kormány ebben az időszakban nem hozza összhangba az alkotmányellenes előírásokat az Alkotmány rendelkezéseivel. Ezen időszak alatt az alkotmányellenes rendelkezések a jog szerint fel vannak függesztve.
- (2) A még nem kihirdetett törvények alkotmányellenességi eseteiben a Parlament köteles felülvizsgálni a szóban forgó rendelkezéseket, hogy összhangba hozza az Alkotmánybíróság döntésével.
- (3) Ha a nemzetközi szerződés vagy egyezmény alkotmányosságát a 146. szakasz b) pontja szerint megállapították, ez nem képezheti alkotmányellenességi kifogás tárgyát. Az alkotmányellenesnek talált nemzetközi szerződést vagy egyezményt nem lehet ratifikálni.
- (4) Az Alkotmánybíróság döntéseit közzéteszik Románia Hivatalos Közlönyében. A közzététel dátumától a döntések általánosan kötelezőek, és csak a jövő tekintetében bírnak erővel.

VI. cím: Az euroatlanti integráció

148. szakasz – Az Európai Unióba történő integráció

- (1) Romániának az Európai Unió alapító szerződéséhez való csatlakozása, annak érdekében, hogy a közösségi intézményeknek egyes feladatköröket átruházzon, illetve a többi tagállammal az e szerződésekben előírt hatásköröket közösen gyakorolják, a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésén, a képviselők és a szenátorok számának kétharmados többségével elfogadott törvénnyel történik.
- (2) A csatlakozás következményeként, az Európai Unió alapító szerződéseinek előírásai, valamint a többi kötelező jellegű közösségi szabályozás elsőbbséget élveznek az ellentétes belső jogszabályokkal szemben, a csatlakozási aktus előírásainak tiszteletben tartásával.
- (3) Az (1) és a (2) bekezdést megfelelően alkalmazni kell az Európai Unió alapító szerződéseit módosító aktusokhoz történő csatlakozás esetén is.
- (4) A Parlament, Románia Elnöke, a Kormány és a bírói hatóság garantálja a csatlakozó aktusból és a (2) bekezdés előírásából fakadó kötelezettségek teljesítését.
- (5) A Kormány a Parlament két háza elé terjeszti a kötelező jellegű aktusok tervezeteit, mielőtt ezeket az Európai Unió intézményei jóváhagynák.

149. szakasz – Az Észak-Atlanti Szerződéshez történő csatlakozás

Romániának az Észak-Atlanti Szerződéshez történő csatlakozása a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésén, a képviselők és a szenátorok számának kétharmados többségével elfogadott törvénnyel történik.

VII. cím: Az alkotmánymódosítás

---

150. szakasz – A módosítás kezdeményezése

- (1) Az Alkotmány módosítását kezdeményezheti Románia Elnöke a kormány javaslatára, a képviselők vagy a szenátorok legalább egynegyede, valamint legalább 500 000 szavazati joggal rendelkező állampolgár.
- (2) Az Alkotmány módosítását kezdeményező állampolgároknak az ország megyéi legalább feléből kell származniuk és e megyék mindegyikében vagy Bukarest municípiumban legalább 20 000 aláírást kell gyűjteni e kezdeményezés támogatására.

151. szakasz – A módosítási eljárás

- (1) A módosító tervezetet vagy javaslatot el kell fogadnia a Képviselőháznak és a Szenátusnak, mindegyik ház tagjainak legalább kétharmados többségével.
- (2) Ha a közvetítési eljárás nem vezet megegyezésre, a Képviselőház és a Szenátus együttes ülésen hoz döntést, a képviselők és a szenátorok legalább háromnegyedes többségének a szavazatával.
- (3) A módosítás a módosító tervezet vagy javaslat elfogadásától számított, legfeljebb 30 napon belül megszervezett népszavazással való jóváhagyása után lesz végleges.

152. szakasz – A módosítás korlátai

- (1) Nem képezhetik módosítás tárgyát a jelen Alkotmánynak a román állam nemzeti, független, egységes és oszthatatlan jellegére, a köztársasági kormányformára, a terület integritására, az igazságszolgáltatás függetlenségére, a politikai pluralizmusra és a hivatalos nyelvre vonatkozó rendelkezései.
- (2) Úgyszintén semmiféle módosítás nem lehetséges, ha az eredménye az állampolgárok alapvető jogainak és szabadságainak vagy ezek biztosítékainak a megszüntetése.
- (3) Az Alkotmány nem módosítható ostromállapot vagy a sürgősségi állapot időtartama alatt, sem pedig háború idején.

VIII. cím: Záró és átmeneti rendelkezések

---

153. szakasz – Hatálybalépés

A jelen Alkotmány a népszavazással való jóváhagyásának az időpontjában lép hatályba. Ugyanazon időponttól egészében hatálytalan és az is marad az 1965. augusztus 21-i Alkotmány.

154. szakasz – A törvények közötti időbeli ütközés

- (1) A törvények és az összes többi jogszabályok hatályban maradnak, amennyiben nem ellenkeznek a jelen Alkotmánnyal.
- (2) A Törvényhozási Tanácsnak, a szervezési törvénye hatályba lépésének időpontjától számított 12 hónapos határidőn belül, meg kell vizsgálnia a jogszabályok egyezését a jelen Alkotmánnyal, és megfelelő javaslatokat kell tennie a Parlamentnek vagy, az esetnek megfelelően, a Kormánynak.

155. szakasz – Átmeneti rendelkezések

- (1) A törvényhozás folyamatában levő törvénytervezeteket és törvényjavaslatokat a módosító törvény hatályba lépése előtti alkotmányos rendelkezések szerint vitatják meg és fogadják el.

- (2) Az Alkotmány által előírt intézmények, amelyek a módosító törvény hatályba lépésének időpontjában fennállnak, az újak megalakításáig működésben maradnak.
- (3) A 83. szakasz (1) bekezdésének előírásait a következő elnöki mandátumtól alkalmazzák.
- (4) A Legfőbb Semmítő- és Ítélszékre vonatkozó rendelkezéseket a módosító törvény hatálybalépésétől számított legtöbb 2 éven belül meg kell valósítani.
- (5) A Legfelsőbb Ítéltáblán tisztségüket töltő bírák és a Parlament által kinevezett számvevőszéki tanácsosok folytatják a mandátumukat annak lejártáig. A Számvevőszék háromévenként történő megújításának biztosítása érdekében, a jelenlegi számvevőszéki tanácsosok mandátumuk lejártakor kinevezhetők újabb 3 éves vagy 6 éves mandátumra.
- (6) A szakosodott bírói hatóságok megalakításáig, a Számvevőszék tevékenységéből fakadó jogvitákat a rendes bírói hatóságok fogják megoldani.

156. szakasz – Az Alkotmány újraközlése

Az alkotmánymódosító törvényt az elfogadásától számított 5 napon belül közzéteszik Románia Hivatalos Közlönyében. Az Alkotmányt, a módosításokkal és a kiegészítésekkel, a népszavazással történő jóváhagyás után a Törvényhozási Tanács a szövegeket újrászámozva közli újra.